

Samsun Hatıraları

74-23
k.2

DDC: 74-2302
 YER: 74-4308
 YIL: 2
 CLT:
 KSM:
 KDP: 2
 DEM:

KÜTÜPHANESİ

محمود معن

1930
382

ڪمسون جٽهاری

مٽاڪنگو بيل که - هادتکي تأمين ايده بيله سك !

بتون حاصلات صافيه مى شمالي آناطولى مزوپوتاميانى
 اك ماھر فود بولجىلرini يتيشديرن ماھسون
 ادمان يوردىنه تبع ايداشدر

M. M.
كمسون

1927-1346
شمس مطبھ سو - ڪمسون

صامسون خاطره‌لری

باشمو تفعیج

بر مملکتک خلق، کندیارینی طائیمه تعلیم به باشلارلر.

بیک اوچیوز یکرمی آلتی سنسی قیشنده طائمه قومندانی بولنیوردم.
برابتداں مکتبتك رسم کشادینه دعوت ایدلدم. مکتبك اوکنه بر قطمه عسکريه
ایله کیتمد. حاضرون رسم کشاد حقنده برخطابهده بولنقاهمی ایستمیدلر. هیچ
بر حاضر لغ اولمديغندن براز مشکل موقعده قالمشیدم. در حال خاطریه طائفیلر
کندیارینی طائیتمی متضمن بر قاج سوز سویله‌مک کلدى. اى طائفیلر! دیدم.
«شو بر قاج آى ایچنده طائندە و حوالیسندە اوچ ابتدائی مکتبی. آچیلمه‌سى
کرچە طائف خلقنک علم و عرفانیله تزین ایتسى ایچسون مهم خطومەر آتدقلارىش
بودلیل ایسەدە، بن طائفة بویله ابتدائی مکتبیلری دکل عالى مکتبیلری بیله آز
کورورم. بوراده بردار الفنون کورمڭ ایسترم. سز طائفیلر کرچە کندیک-کىزى
وکندى تارىخى‌گىزى بېايرسکىز. فقط بىدە بن سویله‌مە دېکەلەيىكىز!

هر پىغمەر، زماننده ترقى ایتىش اولان شىلەر اوزىرىنە معجزە كوس-ترمىشدەر.
حضرت موسى سحر بازارە و حضرت عيسى اطباسىه اظهار تقدم ايتىدىكى كى
حضرت محمد عاليه السلام دە بلاغت و فصاحت خصوصىنده معجزات نبویه مىنى
اظهار ايتىشدەر. اکر عربستان دە فصاحت و بلاغت ايلرى كىتمەسى ايدى معجزە

محمدی اولان قرآن کریمک بیوکاگی آکلاشیله میه جق ایدی . فقط بشريته بر قانون ابدی قوینی قصد و تقدیر بیوران جناب حق ، اول امر ده او نی آکلاشیله جق بر زمرة بشر یقیشیدیر مکی دخی تقدیر ایتمش ایدی : نزول قرآنندن عصر لرجه اول عربستانده فساحت و بلاغت مراقی اویاندی . او مراق طائف جوارنده بولنان (سوق العکاظ) ده دوره تکاملی بولدی . طائف جوارنده کی سوق - العکاظ در که بشريته بر قرآن کرم قزاندیردی . ایشته طائفک برنجی شرف !

قرآن کریمک بلاغی بر جوی کیمسه لرجه آکلاشیله ماز درجه ده ایدی ، بر تفسیره محتاج ایدی . عبدالله بن عباس حضرتی او بیوک خدمتی ایفا ایتدی . مشارالیه طائفده مدفوندر . بوده طائفک ایکنچی شرفیدر .

قرآن کریمک زبده غایه سی حقوق عباد او زرینه مبتینیدر . حالبوکه قرآن کریمک شرف نزولندن او ن اوچ عصر چکدیکی حالده بین الاسلام حقوق عباده یعنی حقوق بشره رعایت ایدلیور ایدی . بر مجاهد مدحت پاشا چیقدی . عالم اسلامده ایلک دفعه اوله رق حقوق بشراوزرینه قانون مشروطیتی است . حصال ایتدی . مشارالیه ده طائفده مدفوندر که بوده بو بلمنک اوچنچی شرفیدر . ای طائفلیلر ! ای بنی ثقیف ! و ، ای بنی هوازن ! اجداد کزک و بلده کنزک نقدر عالیقدر اولدینی بیلیکنر . چونکه سر و بلده کنر قرآن کریم متعلق اولاق او زره اوچ بیوک شرفله مشرفسکنر . سزه ، بلده کنر اوچ ابتدائی مکتب دکل بلکه دارالفنونلر یاراشیر . سز او یوکسک تو قی کوسترمکه چالیشکن !!!

خلاصه سی بو اولان خطابه طائف اهالیسی او زرنده اویله کوزل بر تائیر کوسترمش ایدی که او کون بلمنک الداعم اختیارلری تهالکله المی او پمکه چالیشیورلر و اهالی عسکری در اقوش ایدیبورلر ایدی . بیلیرمیسکنر دها نه اولدی ؟ عربلر ذصل بر حسن ایله اولورسه اولسون بر تورک مناری زیارت ایتمدکاری حالده

طاڭلىلەر طاڭىدە مدفون تورك عىسٰىكلەرىنىڭ منارلوچى و مىدحت پاشانك اوزمان موجود بولنان تربه سفى زيارت ايتدىلەر. طاڭىك عرب اھالىسىنىڭ توركىلە بۇ ئامايلى امير مكە شريف حسین پاشايى يۇنى اسبق قرال حسېنى صوک درجه دە حد تىلەندىرىدى . مشارايلە كويما اورادە قىلقۇمۇغۇز بىستاندە بر اختلال چىقىمىسىنە سببىت ويرەجىكتە داڭىز بىر طالعە ايلە باب طالى يە مراجعت ايتىش كە بۇنى، ۱۹۱۴ سنه سى ايلو لىنەدە ويانەدە سفیر حسین حامى پاشا مىرحوم صدارات زمانى خاطراتى جىله سىندەن اولىق اوزرە عبد حاجزە حكايە ايتىش ايدى . فقط شريف حسین پاشانك علىمەدەكى بتون تشبىتلىنى جناب حوقك عنایتى و نىكىدە مبىعوت سابقى حازم بىك افدىنىڭ دلاتى ايلە عقىم قالدى . حتى مقام صدارات بىم تعطىب خاطر ايدىللىكىمى اميرە امر ايتدى . اوزمانە قدر طاڭىك معلوم اىكى يولىدىن غىرى بىر يە كىرىمەمەن تورك ضابطانى مختلف استقاماتلارده آتلى استكشافاتىدە بولندۇقلارى حالدە بىدويلىر طرفىدىن ادما بر تعرضە اوغرامادىلەر . حتى طاڭىدىن مكە مكرمە طرفندە اون بىچق كىلومتر مسافەدە كائۇن (وادى محرم) دە ياپىلان بىر مانورە ائناسىندە وادى مشايخى كويىرنىدە بىر مكتىب آجىلماسنى استرخام ايتىشلەر ايدى .

اون يىدى سنه چىدكىن صوکە بوكون سامسوندە بولنىيورم . واىستە يورم كە صامسونلىلەر مەلکەتلىرىنىڭ نىقدە شرفلى و نەكى آثار مدنىيە استعدادلى اولدىنىنى عقاڭىك يىتدىكى مىتىبەدە آكلا دەيم .

طبقى بو املە كى حرب عمومى ائناسىندە بغداددا بولندىيەن زمان ھم جادەلە كشادى و دىكىر آثار احدىنى صووتىلە عمرانە چالىشىور ھم دە نشرىيات ايلە بغدادلىلەر كىندى وارقلۇرىنى اوكرەدىيور ايدى كە بى تشبىشمە چوق موفق اولىشىدەم .

اون بش ياشلىرنىدە ايدىم كە « ۱۳۰۳ » دە صامسونە متصرف تعىين قىنان

دایمک قاچن پدری عثمان باشا عن حوم دلالتی ایله صامسون جقنده عائله جه معلومات آلمانه باشلامش ایدم . تورکیه جغرافیاسنه مرافق ایسه ، صامسونه رابطه حسیه می نسبتاً آرتدوش ایدی . ایکی سنه اول آمازیدن استانبوله کیدرایکن صامسوندن چکدم . انکسار خیاله اوغرادم . صامسونه بو سفر کایشمدہ بو منکسر خیاله درست بر استقامت ویرمکی قوردم .

شمالی آطولینک بندرمهمی اولان واهیتی زمانله آرتاجق بولنان صامسون حقندکی حسیاتی برا اثرله پیدربی نشر ایتمکی تأمل ایتم . بونک ایچون میدانه قویه جنم اثره (صامسون خاطرلری) اسمی ویردم . شاعر وادیب اولمديغمدن صامسون خاطرلری بالطبع شعر وادیتای احتوا ایتمیه جکدر .

تورکیه جغرافیا انجمننک ایلک تشکیلاتنده تشهید مقداری خدمت ایدن سابق اعضاي فعاله سندن بولندیغم جهته صامسون خاطرلری صرف جغراف و عمرانی وبصراً اقتصادي و اجتماعی مسائلدن بحث ایده جکدر . بو خاطرلر بركونده طوغه میه جقندن هر اون آلتی صحیفه لک سزماه احضار قایننجه اثرک بر فورمه می نومرو آلتنده نشر ایدیله جکدر . اکر تصورمه موفق اولورسم پك بختیار اوله جنم . توفیق الاهندنر .

میں اوغلار تدن
ال حاج

۱۹۲۷ تشرین ثانی

محمود ندیم

صامسون قصبه‌ی، آناطولیده لمان ایدن نور استخلاص محراق نقطه سیدر

آناطولی بی باشدن باشه ظلمت قاپلامش ایدی. قدیمنبری جهالت ظلمتی عدالنسزاک ظلمتی؛ اداره سزاک ظلمتی، عمرانسرلوق ظلمتی کی اشکال عدیده ایله جایکیر اولان بو ظلمتلره، صوک زمانلرده استیلای اجانب کی بر فلاکتك تحدنی ایله اسارت ظلمتی دیه جکمز الیم بروضیت دخنی انضمام ایمک او زرمایدی. آسیای غربی تورکارینک بتون بوقاقلرینه رغماً يالکز یوکسک بروار لقلری وارایدی که اوده استقلاللری ایدی. صوک ظلمت ایله بونار، عصر لرد نبری دوام ایدن استقلاللاری غائب ایده جکار و آرتق یکانه مدار تسليیری اولان استقلالدن محروم قالاجقلر ایدی. آسیای غربی تورکارینک ام الوطی اولان آناطولینک استقلال مفتونی بتون سکانی یك آواز او لهرق «بز اجداد منک بتون خمائیل قهرمانانه سفی متوارثر؛ یوقی بر رها کارکه نزمر هبر وباشبوغ اولسون؟!» دیبورلر ایدی. وضعیت ای تصور بیورلسون. آناطولی بی قویو بر فرا کاک قاپلامش ایدی. اورادن يالکز جلادت کارانه بونه استخلاص صداسی ایشیدیلیورایدی. ایشته او اوانده ۱۹۱۹ سنه‌ی مایسنه‌ک اون طقوزنجی کونی قرمدکزک قویو صولرندن صامسون ساحلنے رادیومک مرنوع مخصوصی کی منیر بالذات برشخصیت علویه چیمه کالدی. بر آرالق حقنده افسانوی اعتقادلر بسلمش اولان (تریتون) دن هیچ بزمان صادر اولیان فوق العاده لسکاری جامع اولان بو مستشا شخصیتک کوزلرندن انتشار ایدن حزمه تفکر، بر پروژوکتور کی صامسون محراق نقطه سندن بتون آناطولی او زرینه باییلدی. منیر بالذات شخصیت علویه آناطولی

اچخريسته ايلريلد بجه نورى بتون آناطولى آفاقى تنويره باشلادى . آرتق ظلمت
رفع ايديلدور ايدى ، دوملو پيكارده ايسه بونور ، آره صره شمسىدە مشهود
اولان حادثات فالكىيە كې ، اڭ بىوڭ أۇزىسىنى اظهار ايتدى : تورك وطنلىك
دشمنلىرىنى ياقدى ، ارىتدى .

آناطولى استخلاصىنڭ كېرىدىكى صفحات بتون دىيانىڭ معلومىدر . بالحاصله
توركلىرى بوندەكى معجزىي هىچچىز بىزىج بر زمان او نوتىيە جىلدر . يالكىز صامسونك
بۇندا بر حصة شرفى واردىكە اونى او نوتىيرماق و صامسونلىرى او شرفالە
الى الابد وايدار قىلىمۇ لازم ايدى .

غازى پاشا حضرتلىرىنىڭ هيكلائى تورك او اكەستىنگ ھەيندە ركز ايدىلکە
لا يقدر . فقط صامسون قىصەسى او شرفەڭ مستحق اولان مەعىددە سەھلەرنەن
برى و بلکەدە بىنخىسىدر . بو حقيقىتىقىن بىوران والى كاظم پاشا حضرتلىرى
صامسوندە غازى پاشا حضرتلىرىنىڭ هيكلائى ركز ايتدىر مەك مجلس عمومى ئولايى
ترغىب ايتىكە مەلکىتكەڭ اڭ بىوڭ حقى ويرمىش و مەلکىتە ابدى و پك معنىدار
يرخاطرە بىراقش اولدىلر .

غازى پاشا حضرتلىرىنىڭ صامسوندە ركز ايدىلەجىڭ اولان هيكلائى ،
توركىئەن دىكىر بىلدەرنىدە ركز ايدىلەن هيكلەرنىڭ افهام ايتىدكارى معانى و خاطرا-
تمدن فضله معنا و خاطره الهايم ايدەجىكدر . عادتا دىننەلەپىايركە صامسون هيكلائى
فصىح بىر لسان حالە مالكىدر . بو هيكلەن الهايم ايدەجىكى افكار ايسە « غازى
آناطولىي استىلاي اجانبىن قورتارماق ايشىنە صامسوندىن باشلادى . صامسون
قصەسى ، آناطولىيە لەمان ايدن نوراستخلاصىتىخراق نىقطەسىدر . » و جىزەر بىلە
تاخىص قىلنەپىلەر .

شىمىدى بتون صامسونلىرى بو هيكلەن الهاماتىندىن مستفيض اولغا دعوت

ایمک جرأتنه بولنجهجم . اول امرده صامسونلیلر کندی بلدرینک آناطولی تاریخ استقلالنده طویلینی موقع بلندی تیقن ایمه ایدرلر . حتی ادعا اولنے بیلیرکه صامسونک (اون طقوز مایس) بایرامی بتون تورکیه عادبر بایرامد . سوکره بتون بلده ، کرک عمران و کرک عرقان نقطه نظردن بو موقع بلنده لايق اولدیغنى کوسترمیلید . بونك ایچون تعقیب ایدیله جک اصول : مтанات اخلاقیه ، فکر تمدن ، اهل علم ، مسامعی و عن مدن عبارتدر . ذاتاً فکر تمدن بحق تأمل و تطبيق ایدن برخاق دیکر خصائی سوق طبیعتله اکتساب ایتمش بولنور .

غازی پاشامک صامسوندکی هیکلی نصل او ملید؟

استانبولده سرای ایچونه رکز ایدیلن هیکل ایچون آنک صالح اولان (قریبل) لک سوزنی هر کس بیلیور : بر هیکل تماشا کرانه صاحبک افکار و حیاتی او قوتیلید . ایشته بونه طله نظردن صامسوند غازی پاشامک هیکلی مشارالیهک ۱۹۱۹ سنه سنده کی اونیفورمه سنی ، شکلکی و خطوط وجهیه سنی تاماً محتوى ولنالی و بوزی دکزه متوجه اولمایوب بالمکس دکر طرفدن چیقرق اندیشانک نظرلیله ، فقط جلا دنکار عن میله آناطولی به باقیشنى تصویر ایتلید . چونکه هیکلر بر نوع تاریخندر . تاریخ ایسه هر وقمه بی صورت جریانی او زرنده نقل و تصویر ایدر .

صاحبون تلیمیز

سامسونک بندر تجارت اولمی تور کینه نک محال مختلفه سندن و حتى ممالک
اجنبیه دن بر چوق کیمسه لرک کاوب بوراده توطن ایله مسni موجب اولشدر .
هله مبادله نک و قوعندن صکره مملکتنه اویله بروضیت تحدث ایتمشدرا که اصل
سامسونیلر پک اقلیت درجه سنه گکمشلدر .

دنیاده هر مملکت کندیسنه مخصوص بر سجیه می وارد . بوسجیه ایـه
اووزون زمانلردن بری تدقیق ایدیان عنده ایله تأیید ایتمشد . فقط سامسوند
عنده قدمیه ایـه اظهار ایده جلک اولان اهالی اصلیه نک دوچار اقلیت اولمی طولا ییـیـه
بومملکت خاقنک سجیه می حقنده دفعه بر فکر ایدمک مکن دکلدر . بو خصوصده
حقیقی بر فکر آق ایچون نزهه حسـیـات ایله بیطرفانه تدقیقات اجرا ایتمـک
لازم کلـیـر . ایـشـتـه اوـنـبرـ ماـهـدـنـبرـیـ پـاـدـیـغـ تـدـقـیـقـاتـ نـتـیـجـهـ سـنـدـهـ مـطـلـعـ اـوـلـدـمـ کـهـ
سامسونک اهالی اصلیه می پک کوزل ، پک مستـشـاـ بر سـجـیـهـ مـالـکـدـرـلـ .
بو مملکتک اهالی اصلیه سـنـدـهـ کـیـ اـخـلـاقـ عـالـیـهـ ، کـرـدـیـکـمـ بر چوق یـرـلـدـهـ
کـوـرـمـدـمـ . کـوـکـمـ پـکـ بـیـوـکـ بـرـاـخـلـاـصـ اـیـلـهـ اـیـسـتـرـکـ کـامـسـونـکـ کـافـمـتـمـکـینـ حـاضـرـهـ مـیـ
بلـدـهـ نـکـ سـکـانـ قـدـیـمـ وـ اـصـلـیـهـ مـیـ سـجـایـاـ وـ مـنـ اـیـاسـنـیـ تـامـاـ اـکـتسـابـ اـیـسـ وـ نـلـدـهـ
ملـکـتـهـ بـوـکـسـکـ بـرـ آـهـنـکـ وـ مـسـتـحـنـ بـرـ ، بـرـ لـکـ حدـوـثـ کـلـسـونـ .

بهـ حـالـ بـرـ صـامـسـ نـلـیـ بـهـ یـاقـیـشـماـ !

انگلیزـلـ عنـدـنـهـ بـرـ نوعـ تـرـیـهـ اـیـمـکـ مـادـنـ وـ اـرـدـ : بـرـ چـوـجـقـ اوـفـقـ بـرـ

هاراماڻق ايتدىمى، صربىسى كندىيىنه (بوحال برجتلمه ياقىشماز) دىر، ايشتەبتون تكدىرى بوندن عبارتدر. بوندىن سوگره هەمانلىرى صامسونلى بىر مناسېتىزلىك يابارسە اونى كورن دىكىر هەشهرى درحال (بوحال برصامسونلى ياقىشماز) دىه كندىيىنى ايقاظ ايچىلىدەر، معلوم با! صامسون غازى باشانڭ آناتولىي قورتارمۇق ايجۇن ايلك ايشە باشلادىنى يىردر، صامسون وصامسونلىلار ايجۇن بوندىن بىولك بىر شرفى اولور؟ ذاتاً اوته دىنلىرى يوكپىك بىرىجىيە مەصدر اولان صامسۇن دە بۇنى استئزانام آيدىر.

صامسون ولايى، شەمالى آناتولىينك ھەم عراقى وھم منزوپوتامىياسىيدەر

جغرافيا كتايلىرى عراقى العرب، عراقى العجم تمپيرلىرى واردەر. فقط عراقى نەديمك اولدىيغى هيچ بىر جغرافياكتابى تصریح اچتمىشدەر. ۱۹۱۲، ۱۹۱۳ سنە لىرىنى عسىرددە كېرىدەم. عسىرك (سوقە) بىلدەسى ايلە (قطغان) ناھىيەسى اهالىسى دىنيانك لەك بىلەن و فصىيەت عربىجىھە قۇنوشىن عىرپىلىدەر. (عراق) كەلەسى ايجۇن آنلاردىن بىمۇن استكناھاھاندە بولنلىم. بىرچوچ شىلەر سوپەتىلەر. فقط جغرافيا اصطلاحاتى اعتبارىلە بۇ كەلەسە برنجىيىسى بىر نەھرلە منصبى جوارىندە بولنان ساحە ؛ اىكىنچىيى بىرچوچق انھار ايلە سق اولان اراضى اولق اوزرە باشىلەجە اىكى معنایە دلالت ايتىكىدەدر. بىرنجى معنائىك تضمننە كورە دەلتا قولى مقامىندە (عراق الەزىز) تعىرىدى دە مستەملەدر. مەطامەت شىخىصىيەمە لىظاراً (عراق) لەك اىكىنچى معنائى بىرنجىدىن دەقا قوتلى و حقىقتە داھا موافقىدر.

چونکه بزنجی معنی اسباب آتیه‌دن آکلاشیله جفی و جهله ایکنجهیدن مستعاردره. معلومدرک نهرلر منصبلىه جوارنده دلتالر وجوده کتیرلر. بو دلتالرک بولندىنى ساحه، دلتا قوللارىله مكملأً اسقا ايدىپاير . (شرق بالقان عراق،) كېيى برتايير احداث قلنە بوراسى كىليا ، سنه ، حضرالياس قوللارىله (طونەجق) شعبەستك صولادىنى ساحه اولدىنى كېي بالقان ، افلاق ، بەمدان طرفلىرنىن كان بر جوق انھارك چىدىكى ساحه يە دخى شامل او لاپايلر . فقط مصر عاياده شعبەلرى بولو. نەيان نىل نەرسنڭ وجوده کتىرىدىكى (مصر عراقي) ايسە نىل دلتالرىنڭ بولندىنى وجدوللرک چىدىكى ساحەدن عبارت قالاپور .

صامسون ولايتىنده يشىل و قزىل ايرمۇق دلتا و منصبلىرى شىدىلەك بالخاصه چەمارشىنبە، ترمە وبافره قىزالرىنى عراق عنوانىلە توسمى قلنەجق بىرشكەلە قويىشىدر. اكىر ايلرىدە جدوللار آچلمق اوزرە بو اىكى نهرك صولرى مىلا وزىر كۈپى قضاستانك هەر طرفە حوضە و صامسون قىزالرىنە ولا دىق ناخىيە سنه اسالە قلىنىي ايسە بتون صامسون ولايتى بحق عراق عدد اولنەجق بر حالە كىدر . بوكا موقفيت ايجون يالكىز عنز لازم و كافىدر .

دنيا خلقنىڭ دىللرندە دىستان اولىش بىرساھە واردەركە تارىخ آنڭ كېرىدىكى ادواز ترق و عمرانى سوپىلە سوپىلە يېتىرىھەن . بوراسى (مزوپوتاميا) در . يواسم اوتمەنلىرى (ماينالنەرين) دىھ ترجه ايدىلشىدركە (اىكى نهر آراسى) دېمىكدر . ايرانايلىر (رومىيە) كولنە دو كولن اىكى صوپىك آراسىنده كى اراضى يە (ميان دو آب) يەنلى (اىكى صو آراسى) دىرلر . حابو كە يشىل ايرمۇق و قزىل ايرماق ايلە توابىي آراسىنده اوپىلە بىرساھە واردەركە و قىلە پك زىنكىن حكومتلر بورالرده ياشامشىدر . بوكوف بوساھە داخلىنده ، صامسون ، آماسيه ، چوروم طوقات ، يوزقاد ، قىر شهر ، سىواس و قىسا آنقرە ولايتىرى واردە . فقط

منصبلىرى يېتىنده بىخراً قرق مىل قدر مسافه اولان بو اىكى نەرك اوچ طرفدن
ئىدىيلرى و دىكز و بر طرفدن مەلکەت داخلىنده يىكدىيكرىئە سەكمان كىلومتره قدر
ياقلاشدقلرى آماسيه و عىتمانجىق يېقىنلارى آراسىنده كى خطمىستقىم اىلە مەددود اولان
چارچىبومسى داخلىنده اىسە يالكىز آماسيه و صامسون و لايىتلرى بولۇقىدە دو .
شۇحالىدە صامسون ولايىتى شەمالى آناتولىينك ھەم عراق و ھەم دە مىزۇپوتامىا سىدر .
آرتق بۇ ولايتىڭ قابلىقى بونقىطەدن كۈرۈلەمەيدىر .

مرد ايرماڭى

بىلەم كە بۇ ، صەيە و قىتىلە بۇ اسم و يىلدىسى زمان عصر حاضر مەدەبىتى
دوشۇنىشىمى ؟

(مرد) ، اخلاقاً مكمل و بىدناً صاغلام اولانلارە و يىريان بر صفتىدر .
يعنى مرد لىكىدە بر قوت واردەر . مرد ايرماڭىندا مەم بىر قوت واردەر . بۇ صو
صامسونك يانىنده آقوب طورر كەن صامسونك تۇيرى اىچۈن مەقنىنى الكتىرىقىك
استىحصالى خصوصىنە محرومقات صرف اىتكى جناب حقك بۇ بىخشا ياشىندىن
استفادەيى بىلەمەمكىلەر .

مەدەبىتكەن بىر نجىي علامتى ، اك كۈچك قواىي طېيىيەدەن اعظمى صورتىدە
استفادە ايمىكىدەر . قوتلىرىنى بوشىنە اسراف ايدىن مەلتلىرە مەدەبىت كەمەلەيە مظھەراو ماش
نظرىيە باقاماز .

مرد ايرماڭىن دەها يېچە صورتلىرە استفادە ايدىلەيىر كە آنلاردىن صەھىي
كالىدە بىكە بىحىت ايدە جىكىم .

یاغمور دهاسی

برکره صامسون غزنه سنده بر قریه اهالی سنک یاغمور دهاسنه چیقدقلری تقل
وموأخنده ایدیلیوز ایدی . بوموأخنده حقنده هیچ برشی سویله میه جکم . یالکنز
یاغمور دهاسنک حکمنی آکلاده جنم .

اعقاد ، انسانلرک راحت و حضور وجودان ایله یشامه لرینی تأمین ایدن بر
قوه معنویه در . هیئت بشریه نک کافه افرادی هر بر تشبیه نده موفق او له مازلر .
بونلردن بروغی مساعیلرینه رغماً محرومیت ایچنده حیات پکیرلر . و بر قسمی ده
واردرکه سعیلرینک پک چوق فوقنده سعادته مظهر او لورلر .

سعیلر نده موفق او لامیانلر ، اکر بر قوه معنویه نک تحت تأثیر نده بولونمازلر
ایسه قور قوله حق بور مخلوق او لورلر . آمار شیستلک ، جانیلک ، خیز سزا لق ،
طولا ندیر بیلاق ، اتحار بونلرک صراحت ایده . کلری يولر او لور . کیمیسی
پشیریت دن انتقام آلیر ، کیمیسی دها محوبت پرس است او لورده کندی حیاته خاتمه
چکر . ایشته بشریت ک قم اعظمیه بولیه بدین بر حیات دن قور تاران قوه معنویه
آتیجق اعتقد در . اعتقد بولیه نام اداره توکلی تلقین ایدر . توکلک نه اولدین یعنی
بز بیله یز . انسان آفرینقاده محرا ای کیرده طولا شان دوه جیلری کورور سه
توکلک نه اولدین یعنی آکلار . حرارت ، صوسزا لق ، آجلق ، شدت لی قوم
روز کارلری . بونلره قارشی دوه جی بدوى ، (یا عبد السلام) دیز و یولنده دوام
ایدر . توکلله پک زیاده معروف اولان آفرینقا بدوي لری آراسنده « قسمت »
تعییری پک مستحملدر . بو تعییر بوکون اوروپایه انتقال ایتشدر . « قسمت »

سوزىنىك انسانك روحىنде حاصل ايتدىكى مىانت أوروبا مدققىنىڭ نظر دقتى
جلب ايتىشىدەر . أوروپالىلر بتون فلاكتىلەر، محروميتلىر فارشى « قىسىت » دىسوب
كېمك ايجۇن، اخلاقى ادمان يايپورلر .

شىمىدى ياغمور دعاستە كەلم . تۈرك كويلوسى كىندى مەيىھىنەدە بوزمانە قدر
مدنىيەت و آئار مدنىيە نامەنە ھېسچ بىرىش كورماھەمشىدەر . تارلاسنىڭ يانىندىن قوجە
نەھر آرقادە اونك صوينى اوچ بىش متە يوقارى چىقاروب تارلاسنى سولامق
ايجۇن هنوز موتود قوللائىنى اوكرەنمەمشىدەر . موتورە نە حاجىت ؟ عىر بلر كە
ناعورەسىنى ، چىرخى دخى بىلەمز . يشىل ايرمۇق ساحلىنىدە بعض چىرخلىر
وارسىدە بونك دە ضررى نەفعنە غالب . نەھرلار آراسىنە جىدوللەر آچىنى ، بىندرلەر
پاپوپ صوينى شىشىرمىكى تۈرك كويلوسندىن سرفىظىر ، اونك دها دون قور تولدىنى
عەمانلى ئېپراطورلۇنى دخى بىلەمزدى .

شىمىدى بو يوقلقارە فارشى كويلو نەيپاسون ؟ . عصىيانى ئايتسون ؟ يوقسى
اتخارى ؟ خىر اونك نجابت اخلاقىمىسى بونلەر مساعىد دىكىلەر . او، سوکىلى
قاڭرىسىنە يالوارىر . ا كىر بويوقسىول ، صاف تۈرككە دعاسىنى اولو تاڭرىسى
قبول ايدىرده ياغمور ياغدىرىرسە، تۈرك كويلوسى مستقىپىش اولور ، اللهنى شىكىر
ئە . ايدر . ا كىر ياغمور ياغماز ايسە اوچىخارە ، متوكلانە حمد ايدر، فقط عصىيان ويا
اتخار ايتىز .

تۈرك كويلوسنى يالكىز عنایت الھىيە يېرىۋە يوب دە معاونت بشرىيەدىن دە
مستقىپىش قىلىق اىستەين بىرماڭىت ، ھەرسەنە يايپىلان او معظام بودجە يې بىر كيلو-
متەلەك اولسون قالال حفرى ايجۇن اون بىش يىكىرىسى بىك لىرا قور .

تۈرك كويلوسنى ياغمور دعاسىندىن منع ايتىك ، اونى يىكانە مدارتسىلىسى اولان
تۆكىنەن محروم براققدەر . قانالار آچىلسون ، اراضى اسقا ايدلسون . قورقايىكىز

تورک کویلوسو یاغمور دعاستن چیقمق و دعاستن قبول ایدلدىکىنى بکله مك ايجون
پېرىھ جىنى زمانى تارلاسى دوزەتىكە حصر ايدر ، اووقت كيمسەن نصىحتىه
محاج قالماز .

شىلى آناتولىيەنك ھم مزوپوتامياسى و ھم عراق اولان صامسون ولايى
دىكىر ولايتلە تقدماً كىندى كويولورىنى آرتق يالكىز عنایت الھبىھ براقيھ جق
واثر صنع بشرە دخى مظھر قىلە جقدە ؟ ظن ايدرم .

صامسون حەقىنەتىكى ايلك انطباعم

بر انسان بر مەدەكتە كىرىدىكى زمن دفعە بر انطباع حاصل ايدر . براز
كىزمىش ، كورمىش بر آدمك بو انطباعى پك اساسىيەر . سوگۈرە تىناسىلر ابلە
بو انطباع اكىزيا تغلىطاً تعديل ابديلىر . بن دە صامسونە كىرىدىكىم ۲ كاون ئاتى
۱۹۴۷ تاربخىندا كوردىكىم احوالك بىنە حاصل ايتىدىكى انطباعى نقل ايدىورم :
بى وaporدن بر صندال اسكلەيە اىصال اىتدى . احرى صوردم . (ايىچق
ايرا) دىنلىدى .. ويردم . آكلاشىلان تعرفه قۇناماش . بر وطنداشت ، بىندىن
اوچ بىش غروش فضەل قوپارمسىندىن ھېچ متأثر اوسلام . بو صندالجىلىر بو يولده
آلدقلىرى پاره ايلە اقتصادى بر ، حيات كېرسەلر و مثلا بر تصرف باقەستە
پارەلرى ياتىرسەلر ايدى بلەك پك مىزون اوله حقدم . فقط كىركى صندالجىلىر ك
و كىركى هى شىئى بھالى صاتان دىكىر اصنافك پارەلرىنى ، تبزيرأ بارلرده يىدكلىرىنى
مطلع اولدىن زمان جاتم صىقالدى ويپىلان معاملەيە (صۇيغۇنخىلاق) دىيدم :

